

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 2. V Ljubljani, 1. februarja 1888. Leto XVIII.

Denár.

(Iz nemškega po J. N. Voglu.)

Kdo jadra tam po morji,
Ko ljut buči vihár?
Tam jadra mladi kupec,
Ki išče le — denár.

Kdo blódi tam v puščavi,
Nevtrujen, čil vsekdár?
Tam blódi mladi kupec,
Ki v mislih mu — denár.

Kdo šteje tam za mizo,
Ko vse že spí okrog?
Tam šteje mladi kupec,
Denár je njemu — Bog.

Za letom mine leto,
O koliko skrbí!
Zlató, srebró se kupcu
Od dné do dné množí.

Takó skrbí in dela,
Denárja le želján,
In kmalu je bogatec
Po širnem svetu znan.

Li kupec zdaj bogáti
Dovólj imá blagá?
„Premalo, oh, premalo,“
To v eno mér tarná.

In spet skrbí in dela
Od mladih vajen nog;
Bogastvo rase, rase,
Denár je kupecu — Bog!

A naj so vreče, skrinje
Vse polne do vrhá,
Premalo, le premalo
Denarja še imá. —

Starikavemu kupecu
Pa jetika grozí,
On čuti, da na zemlji
Zanj več pomoči ní.

Ko smrt se mu približa,
Spozná, — prepozno pač, —
Da sredi je bogastva
Ubožen le berač.

Življenje kólne svoje,
In sebe kólne sam,
Imetje kólne svoje,
Blagá prepolni hram.

Umirajoč še stoka:
„Denár! — oh to bolí —
Imèl jaz nisem tebe,
Imèl si mene — ti!“

Fr. Krek.

Z Božjo pomočjo.

(Konec.)

III.

o večerji je povedala Petrovka še enkrat gospodarju Logarju zgodbo naših dveh znancev. Vsa družina je bila ganena. Gospodinja je bila takoj pri volji dati jima vsaj za toliko časa stanovanje v hiši, dokler se kje za kaj primernege ne poizvé. Logar se pa nekoliko zamisli in reče:

„Tedaj kot vojak je umrl vaš mož?“

„Dá, kot vojak domačega polka.“

„Na Laškem, v zadnjem vojski.“

„Prav takrat, ko je sardinski kralj našega dobrega cesarja napadel?“

„Še bolj vaju tedaj pozdravljam, siroti vojaka, ki je padel za cesarja in dom; jaz sem bil tudi v tej vojski, ali Bog me je v svojej dobrotljivosti ohranil mojej družini.“

Žena si je pri tem brisala solzé z lica; privabil jih je spomin na preteklo žalost. Tudi možu se je zažarilo oko, obrnil se je v stran, potem vpraša:

„Kje pa je padel vaš mož, v katerej bitki, ali veste?“

„Blizu Novare, — tako je menda stalo zapisano.“

„Blizu Novare? Tedaj prav tam, kder sem jaz tako čudovito rešil svoje življenje, — Bog bodi zahvaljen!“ Ozrl se je k višku in nadaljeval: „Saj sem vam vže velikokrat pravil. — In vašega moža — morda sem ga poznal; kako pa se je pisal?“

„Oj težko ste ga poznali, kako tudi, pri vojakih jih je mnogo, brez števila, drug za drugega ne vedó. Ali ste slišali kdaj imé Ažman?“

„Ves izvan sebe vstane logar k višku ter hlastno povpraša:

„Ažman, pravite, Ažman? Morda Peter Ažman?“

„Dà, prav Peter iz Studenega.“

„Tedaj, tedaj — tu prime Petrovko za roke — sem jaz vaš dolžnik. Sam Bog vas je pripeljal v mojo hišo. Ne spustim vas, saj sem vam dolžan, sveto dolžan.“

Naša znanka ni vedela, kako se jej godi. Ni si mogla razložiti logarjevih besed. Ali kmalu ga je razumela, ko jej je povedal svoj dogodek z bojišča. Bil je logar z malim oddelkom vred poslan pregledovat pokrajino. Tiho in pazno je

peljal svoje vojake skozi gozd, gledaje, če ni kde kaj sumljivega. Nič ne opazi. Tù se zavijó okrog zelenega grička in izza njega planejo skriti sovražni vojaki. Ker naši niso bili nič pripravljeni, bili so brez dvombe zgubljeni. V boji, ki se prične, padajo logarjevi tovariši ob levej in desnej; sam je še, vpijejo mu: podaj se! podaj se! vže vihti jeden nad njim sabljo, ko od strani zagrmí puška in sovražniku pade sablja iz rok; mrtev se sam zgrudi na tla. Drugi — bili so še trije — hitro zbežé. Logar je bil rešen. In kdo je bil njegov rešnik? Povedal mu je svoje imé — Ažman Peter. Lehko si je misliti, kako hvaležnost je čutil logar proti svojemu dobrotniku, ki ga je rešil gotove smrti. Sklenila sta večno prijateljstvo in pripovedujoč si drug drugega razmere, prošel jima je večer. Drugi dan je bila velika bitka. Pred njo sta si še enkrat podala roké in obljubila, če kdo izmej njiju pade, drug za drugega družino po svojej moči skrbeti. In kakor bi bila slutila; res je jeden izmej njiju ostal mrtev na bojišči. Z besedami: „o Bog, moja žena!“ zgrudil se je poleg logarja Peter na tla. —

To povest, logarjevim domačim vže znano, pripovedoval je logar začudenej in iznenadenej vdovi. Pripovedoval jo je tako ganljivo, da so bile vsem oči rôsne. Končno je še pristavil:

„Prav sam Bog, kakor sem vže rekel, vas je poslal sém; jaz sem se premalo držal svoje obljube. On sam me je opomnil. Zato pa ne zamerite, da tako pozno vračujem svoj dolg. Vi ostanete pri nas. Vaš sinček je od danes moj sinček. Od danes imamo tri otroke pri nas, kaj nè, ti mati?“

„Seveda, saj je to naša dolžnost; in še tako hitro so se sprijaznili. Prav božja volja je to,“ pristavila je dobrosrčno mlada logarica.

„Ná, še jaz se bom zdaj pri vas pomladila; zdaj imam tri v svojem varstvu, tri majhne nedolžne otročiče in nazadnje še tebe — Anica. O to mi dela veselje na stara leta,“ izpregovori stara teta in solzé se jej zaleskečejo v očéh.

Bil je lep večer, ki so ga ta dan preživeli pri logarjevih. Vsi, prav vsi so bili srečni in zadovoljni, najbolj pa Andrejček in mati njegova. Ta sicer z otroci vred ni slišal dogodbe; mati je vže poprej bila vse spravila spat, a imel je to noč tako lepe sanje, kakor je pravil zjutraj, da je mislil, da je v nebesih. Zdelo se mu je, da se igra z angeljci in ž njim vred Barbka in Janezek; nato zopet, da ima puško na rami in da hodi po zelenih gozdih, moško kakor lovec in strelja. Kar nehati ni mogel pripovedovati, toliko lepega se mu je sanjalo po noči.

Mati njegova tudi dolgo ni mogla zaspati. Boga je zahvalila, da je vse tako dobro uredil. Zdaj je pod streho pri dobrih, prisrčnih ljudéh — kakor domá — ona in njen sin. Te vesele misli so jo čez dolgo še-le zazibale v sladko spanje.

Ni se motila. Logar je držal svojo obljubo. Naša dva znanca sta bila od tega dne prišteta njegovej družini. Mati je delala zdaj to, zdaj óno, kot druga gospodinja, a Andrejček se je kratkočasil in igral z otroci. Ti so bili prijatelji, da nikoli tega. Teta Jera se je pritoževala, da sta zdaj Barbka in Janezek oba na njo pozabila, ódkar je Andrejček pri njih. Tako jim je prijetno tekel čas do zime. Šole ni bilo takrat še v vasi. Janezek in Andrejček, ki sta bila skoraj jednake starosti, morala sta se zato učiti pri logarju brati. To vam je bila pridnost, vse drugače, kakor sicer pri otrocih. Vse sta si zapomnila, vsako črko sta takoj znala,

če jima jo je samo jedenkrat povedal oče — njiju učitelj. Po novem letu sta v pratiki vže znala prebrati vse svetnike.

To je bilo prijetno videti, kako je Andrejček Barbki kazal rudeče naslikane svetnike in jo učil njihovih imén:

„Vidiš, tù-le je sveta Jedert.“

„O nè, to so miške,“ odgovorila je deklica.

„Nè, nè, sveta Jedert je.“

„I, saj vidim miške; poglej no, kako so majhne in nekaj glodajo, izvestno so lačne.“

„Nič ni res; le sem poglej te-le črke: Ta le je — J, ta — e, ta — d, ta zopet — e, ta — r, ta tukaj, ki je taka, kakor križ, ta je pa. — t; no, vidiš zdaj, da je to Je — dert.“

Deklica ni razumela takega učenega dokazovanja; bilo je za njo še previsoko. Srpo je gledala mladega svojega učitelja, kakor bi hotela reči:

„Zdaj pa ravno toliko vem, kakor poprej, ali pa še menj.“

Morala je pomagati teta Jera, ki je povedala zgodbo svoje patrone otrokom in tudi, zakaj se slika z miškami. Tako je tedaj šlo. Logar je učil dečka na abecednik; ta dva pa Barbko na pratiko in tako so kmalu prišli tako daleč, da je tudi Barbka poznala vsaj večje svetnike, katerih imena so jej bila vže znana. Nesla je pratiko materi in ta je morala vsako, še tako nujno delo pustiti, da jej je mala učenka pokazala, kaj vže vse zna. Prebiral je list za listom in kazala s prstkom:

„To le ste vi, mama, tu le z orgljicami, — bila je podoba sv. Cecilije, katero je kazala; — tù-le, ta kelih, ki kača iz njega gleda, je pa naš Janezek in naš oče; pa tudi vem, zakaj je ta grda kača tukaj. Sv. Janezu je neki grdi nevernik, kar huda sem nanj, ukazal, da mora strup izpiti iz tega keliha; a on je napravil sv. križ čezenj in kača je zlezla iz keliha; sv. Janez je pa popil in nič žalega se mu ni zgodilo. Ta-le tukaj so pa Andrejčkov oče, ki imajo ključe — sv. Peter — in ta žena tù-le so pa mati Andrejčkova; kaj ne, mama, da vže veliko znam?“

Mati jo je seveda morala pohvaliti in poljubiti za plačilo. —

Pri logarju je bilo odslej jako prijetno življenje. Otroci so delali veselje svojim starišem in ti so jih lepo učili pobožnega, delavnega življenja.

Za dobro leto dnij se je v nekoliko izpremenilo. Janezek je moral v mesto v šolo. Andrejček in Barbka sta jokala, ko sta se tam pri znamenji, kamor sta ga šla z Jero spremit, ločila od njega. On pa se je držal nekaj časa moško, kolikor se je mogel, a nazadnje so tudi njega posilile solze; rekel jima je:

„Ko pridem iz mesta, pa vama prinesem kaj lepega.“

„Le pridno se uči; dobro spričevalo bode najlepše, kar moreš prinesiti s seboj,“ pristavila je teta Jera.

Tako je tudi bilo. Ko je prošlo zopet leto dni, prinesel je Janezek „perijohe“ in notri je bil v prvem razredu zapisan na prvem mestu z debelimi črkami. Barbka in Andrejček sicer nista prav vedela, kaj to pomeni, a vesela sta bila vender. O počitnicah so se igrali malo ne vsak dan „mašo“. Janezek je bil gospod; oblekel je vrhu svoje obleke še dolgo srajco. Andrejček mu je stregel; Barbka je bila pa pevka. Tudi pridigo je napravil mladi „gospod“, seveda po

svoje, a vender tako, da sta si teta Jera in mati njegova, ki sta skrivaj poslušali, brisali oči.

Janezek sploh ni drugzega govoril, kakor to, da bode gospod — duhoven. Barbki je obetal, da bode šla ž njim za gosposinjo, Andrejčku pa, da bode za logarja pri očetu. —

Logar se je skrbno in vestno držal svoje obljube. Andrejček mu je bil ljub, kakor kateri izmej njegovih. Ko je nekoliko dorastel, vzel ga je res v poduk. Jemal ga je s seboj v gozd in pripravljaj za njegov prihodnji stan. Ta stan se je Andrejčku tako priljubil, da ni imel večjega veselja, nego spremljati svojega gospodarja-očeta v njegovej službi. Kmalu mu je bila puška domača; streljati se je naučil, da se mu je logar kar čudil, tako ravno roko je imel. Nobene nevarnosti se ni bal; vsega se je upal. Mati njegova ga je često svarila, naj se varuje, naj se izogiblje nevarnosti, naj ne bo tako predrzen, ali prijazno se jej je nasmijal, rekoč:

„Mati, če bi bili vi lovec, drugače bi govorili. Vi še ne veste nè, kako je to prijetno: puško imeti za tovarišico in braniteljico.“

Opomini mu niso nič izdali, seveda, le kar se tiče lovstva. Sicer pa je bil še vedno poslušen in pobožen deček, ali recimo: vže mladenič, ki je rad slušal gospodarja in mater in ljubil Boga in se ga bal razžaliti z grehom, kakor nekdaj, ko je bil še otrok.

IV.

Preskočimo nekaj let! Andrejček je vže doraščen v krepkega dvaindvajsetletnega mladeniča. Ves logarski posel vže opravlja; gospodar mu vse zaupa. Malo je manjkalo, da ga niso potrdili k vojakom, a kot jedinega sina matere vdove oprostili so ga naposled. Barbka je vže tudi dorasla brhka deklica. In Janezek? Prav kakor je prorokoval o sebi kot otrok, tako se je tudi zgodilo. Po končanej osmej šoli je šel študirat za „gospoda“. In ravno letos je imel biti za vse Bikovje tako vesel in znamenit dan — nova maša logarjevega gospoda. Z otroci se je tedaj marsikaj izpremenilo, s starimi nič, razven to, da so se precej postarali. Mir, veselje, sreča, ki je vela pred šestnajstimi leti, ko so se prvič sestali, se tudi po pretečenem tolikem času ni zmanjšala med njimi. Radost, ki so jo jim delali dorasli otroci, bila je nepopisljiva. Andrejčkova mati se je vedno bolj sprijaznila s sinovim stanom; no, še prav v sreči ga je bila vesela, ko je v svojej zelenej obleki s peresi za klobukom in s puško ob rami moško in postavno stopal v svojej službi. Vzlasti lovski tatovi so se ga bali. Redko se je kateri priklatil v gozde, njegovemu gospodarju v oskrbljevanje izročene, in če se je, slabo se mu je godilo; kajti gotovo sta bila z Andrejem takoj skupaj. Gospodar ga je zato še bolj čislal in obetal mu je, da mu čez nekoliko let prepusti službo in dom. Saj ga je vzel za svojega, hotel je tedaj tudi ravnati ž njim, kakor s svojim.

Bilo je še nekaj tednov pred novo mašo. Pri logarju so vže pripravljali za ta dan; hoteli so ga proslaviti svečano in dostojno, kakor se takemu dnevu spodobi. — Andrej in gospodar sta bila vsak dan z doma, pokazali so se namreč zopet lovski in lesni tatovi v obližji. Vže nekoliko nejevoljen, da mora toliko časa, celih štirinajst dni, laziti za to svojatjo, stopa Andrej nekega lepega popoldne po gozdu. Kar začuje od strani strel. Posluša in se tiho in brzo plazi naprej, skrivaje se za drevesa.

Ne daleč od sebe zagleda raztrganega, umazanega človeka s puško ob rami, ki se ravno pripogiba, da bi spravil ustreljeno srno v vrečo. Splazi se zanj, skoči k njemu, vzame mu puško in prime ga za roke. Ali ta se ne pusti kar meni nič tebi nič odpeljati. Boj se prične. Toda kaj bode slabotni mladenič proti takemu hrustu, kakeršen je bil Andrej. Po kratkem boji je lovski tat na tleh zvezan in za malo časa ga vže žene Andrej po bližnjici proti domu. Nekaj časa molčita. Zdaj se obrne Andrej in osorno vpraša:

„Lupež, kje imaš še druge cigane? Saj vas mora biti več, a tudi one polovimo, — prav gotovo!“

„Saj nisem cigan.“

„Podoben si vže bolj ciganu, kakor vsakemu drugemu. Od kod pa si?“

„S Studenega.“

„S Studenega praviš; čegav pa, kako se pravi pri hiši?“

„Nimamo hiše, prodali so jo nam; reklo se je pri Ažmanu!“

„Kaj, pri Ažmanu; ali ti ni imé Jaka?“ Spoznal ga je.

„Dà, Jaka mi je imé. Pa odkod me poznate?“

„Od kod te poznam? O, to nič ne dé; kje pa je tvoja mati?“

„Umrla je vže davno.“

„In oče?“

„Oče, — moj oče — nekako težko so mu šle besede iz ust — i no, če ste vže tako sitni, pa bodi: oče moj prosjači po svetu, kje je, Bog si ga vedi.“

„In Matija?“

„Matija je letos v ječi umrl; Podolnikovega Franceta je ubil in za pet let so ga zaprli, pa jim je umrl; — a za božjo voljo, vprašam vas, kako nas vse poznate?“

„To ti vže še povem, — pravi mladi logar, skrivaj si obrisavši solzo z lica, — in ti Jaka, ti si — lovski tat. Kaj pa te je k temu privedlo?“

„Dela nimam, živeti pa moram, zato sem se tega lotil.“

„Ali bi delal, če bi imel?“

„O rad, prav rad. Pa kaj hočem. Oče moj in starejši brat sta mi zapravila dom, lep dom in zdaj sem berač; pa si nisem sam kriv; in če si življenja iščem v gozdu pri živalih, me pa uklepate in hočete zapreti. Vsi ste goljufje, vsi! — Razvnel se je zvezani Jaka in skušal pretrgati vezí. Pomilovalno ga gleda Andrej in mu pravi:

„No, če bodeš mirno stopal z menoj, odvežem te.“

„Bom.“

Odveže ga in za roko ga vodeč, pripelje ga domov, kjer ga zaprè v čumnato, kot sploh lovske tatove. Jaka ni spoznal v njem nekdanjega Petrovčinega Andrejčka. Ta se je zamislil. Prišli so mu pred oči tisti časi, ko je živel na Studenem, ko so ga še zaničevali otroci njegovega osornega strijca. Morda bi bil tudi on sam ravno tak — tat, če bi jih bil takrat ubogal. In kako je Bog vse naredil? Kako hudo jih je kaznoval. Brez hiše se klatijo po svetu; oče prosjak, starejši sin umrl kot ubijalec, mlajši — tat!

„O moj Bog, kako se ti zahvalim, da si mene tako osrečil.“ Tako je vzkliknil in zmolil nekaj očenašev za dušo rajnkega Matije.

Svojej materi je kmalu povedal, kakega jetnika ima. Tudi ona se je začudila in prestrašena rekla:

„O bore ljudjé! Samega dobrega vajeni in zdaj so na takem! Takój bi jim pomagala, če bi mogla.“

Dolgo časa sta se še razgovarjala mati in sin in hvalila božjo previdnost.

Andreju je zazôrel neki sklep! V čumnato k ujetemu Jaku stopi, dobi ga, da se je jokal. Smili se mu; sede k njemu in mu prijazno reče:

„Kaj nè, Jaka, če bi ti imel zdaj domačijo, drugače bi živel?“

Plaho pogleda ta k višku, obriše si oči in vzdihne: „O pač drugače! Pa saj je moralo tako priti. Bog me je kaznoval.“

„Kaj ne, pošteno bi delal in skrbel za dušo in za telo, — za dušo tudi, ali ne misliš takó, Jaka? Glej, jaz, — jaz, Petrovčin Andrej, hočem ti pomagati, kar se bo dalo, če mi to obljubiš.“

„Ka-aj? — — Andrej — si — ste vi?“

Precej časa sta se še razgovarjala in veselo sta se oba ločila. Jaka ni imel še pokvarjenega srca in dobra beseda ga je omečila.

Andrej je pa brž poiskal teto Jero, poklical jo na stran in jej rekel:

„Teta, vi imate nekaj denarja, kaj ne? Dajte ga meni!“

Stara žena se na vso moč začudi takemu govorjenju in skoraj malo jezna odgovori:

„I, kaj pa ti je? Saj sem tako vse, kar sem si prihranila, namenila tebi in tvojej materi. Zdaj me pa tako-le vprašaš. Ali se to spodobi? — Kar tako, meni nič, tebi nič: dajte mi denar! Prav huda sem. Kaj pa bodeš z denarjem?“

Ko jej Andrej pové, kako in kaj, da misli preskrbeti Jaku Ažmanovemu kako malo domačijo, utolaži se teta seveda in po kratkem pregovarjanji tudi udá. —

Dva dni pozneje je Andrej vže stopal popotno opravljen proti Studenem. Zamišljen je bil. Spominal se je pota, ki ga je hodil z materjo kot šestleten deček, žalosten, brez doma, brez pomoči. Prišel je na kraj, kjer sta z materjo pred leti kosila. In prav tam opazil je na trhlem štoru sedeti starega moža, umazanega in raztrganega. Domislil se je materinih besed, kako Bog vsem preskrbljuje živeža. Ko pride mimo berača, in ga ta zagleda, čuje gorak vzdihljaj. Berač se strese in roké povzdigne k višku, slabo govoreč:

„O, sam Bog vas je prinesel! Mislil sem, da od gladá umrjem.“

Andrej ga bliže pogleda in spozna v njem — Ažmana. Brž mu dá iz torbice mesá in kruha, pomoli mu požirek vina, sede poleg njega in ko se mož nekoliko okrepča, prične se ž njim pogovarjati. Berač ga ne spozna. Toži mu svoje siromaštvo in pripoveduje mu, kako je osiromašil. Andrej ne more več skrivati solz; goreče objame starca in mu reče:

„Oče, bodite brez skrbi! Tudi za vas bodem poskrbel, da bode v miru preživeli svoje stare dni. Ali me ne poznate več, strije, — Andreja, sinú vašega brata. Strije ste moj in ne bodem vas zapustil.“

Kaj bi še dalje pravil, kaka čutila so navdajala starega Ažmana pri teh besedah. Ko sta se še nekaj časa razgovarjala, vstaneta in oba vesela, oba prisrčno zadovoljna, skupaj potujeta proti Studenemu na kupčijo.

* * *

V nedeljo po sv. Jakobu je bila v Bikovji nova maša. Pel jo je logarjev gospod Janez. Vse je bilo veselo; vsa fara se je radovala lepega praznika, a najbolj logarjeva družina. Povabljena sta bila tudi stari Ažman in njegov sin Jaka, ki je ravnokar dostal kazen za svoj prestopok. Novomašnikov oče jima je napravil novo obleko. Mej pojedino pa je izročil Andrej kupno pismo Jaku, češ, da je odslej Ažmanova kočja njegova svojina. Kupil jo je od sedanjega lastnika za Jerine denarje. To je bilo njegovo maščevanje. Logarjeva hiša je dobila kmalu novega gospodarja — Andreja. Stari logar mu je izročil gospodarstvo in službo, počival bi bil rad na stare dni. Gospodinja hiši je Barbka. Andrej še zdaj rad pripoveduje svoje dogodke in vedno pravi, da ga je Bog poplačal zato, ker se je kot deček bal razžaliti ga in takó je dospel k sreči in blagostanju le — s pomočjo Božjo.

J. Sovran.

Svečnica.

Ura v stolpu osem bije,
Téma zêmlje več ne krije;
Solnce k nam vže žarke lije,
Mrzel veter zunaj brije.

Cerkev pražnje se obleče,
Zunaj v biserih leskeče,
Znotraj sveče pa gorijo,
Gori k nebu vse plamtjjo.

Vidiš dečka, v rôki svečo
Ima belo in gorečo;
Se veselje na obrazu
Vidi mu, če tudi v mrazu.

Prostor velik okrog njega,
Cerkev krasna še obsega;
Danes poln je ljudske gnječe,
V rokah mnogih vidiš sveče.

Luč pri luči, mnogobrojne
Lepe so in vse dostojne,
Mašnik pa jih blagoslávja,
Sveti dar potem oprávlja.

Ko končano sveto delo,
Staro, mlado je veselo.
Vse domón je zdaj hitélo,
Sveče, blagoslov imélo.

Človek, glej! življenje kratko,
Tvoje je, v mladosti sladko;
Pa trpljenje kmalu pride,
Kadar ti mladost otide.

Skrbi pa, da prej ko vgasne
Ti življenja luč, da časne,
Večne rešiš se nesreče,
Blagoslov dobiš — kot sveče!

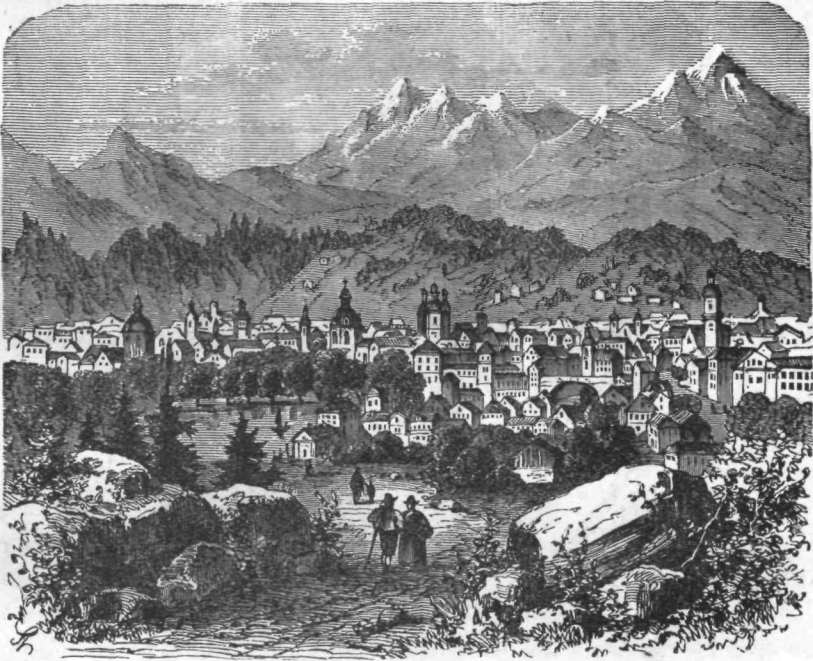
Zdravko.

Poknežena grofovina tirolska in predarelska.

Tirolska in Predarelska dežela leži najbolj na zahodu našega cesarstva, visi k trojnemu morju ter je napolnena s planinskimi gorami, kolikor je dolga in široka. Vso Tirolsko pokrivajo čez in čez najvišje planine v našem cesarstvu, samó ob rekah se sém ter tjà nahajà kaka ozka ravnica. Dežela meji ob Bavarsko, Saleburško, Koroško, Italijo, Švico in kneževino liechtensteinsko. Prvotne Alpe zavzemajo ves prostor mej reko Ino na severnej, in rekami Adižo, Izako in Rienco na južnej strani. Prelaz Brenner je deli na takozvane öztalske goré, ki so večinoma z ledniki pokrite, in na Visoke Ture, iz katerih se dviguje Veliki Venediger 3700 metrov visok. — Adiži in Izaki na jugu se širi

Inomost.

ortleško gorovje z najvišjim vrhom v cesarstvu, ki je znan pod imenom Ortles in je 3900 metrov visok; na vzhodu od teh so tridentinske planine.

Glavna reka Ina teče v Dunav, kamor se izlivajo tudi nekatere druge. na Tirolskem izvirajoče reke. Ren dobiva nekaj dotokov iz Predarelskega ter je drví v severno morje. Adiža z Izako in pritočno Rienco pa vali svoje valove v jadransko morje. Ob meji tirolske dežele je bodensko in gardsko jezero.

Prebivalci so po največ Nemci, na južnem Tirolskem tudi Italijani. Zaslužek jim daje živinoreja in sirarstvo, po južnih krajih tudi vino, sadje in svila; posebno svila je poglavitni pridelek prebivalcev v južnih Tirolih. Obrt je na Predarelskem zeló razvit.

Najmehkejše in najprijetnejše podnebje ima okolica Meranska; zato pa bolniki tú sem radi hodijo, da si poiščejo zdravja in krepila.

Glavno mesto je Inomost (Inšpruk), z 20.000 prebivalci, ki stoji ob obeh bregovih reke Ine, ne daleč od izliva Sile, ki jej priteka z Brennerja. Mesto ima vseučilišče, višjo gimnazijo in realko ter še nekaj drugih učilnic, izgledno napravo Ferdinandeum, t. j. muzej deželnih prirodnih pridelkov in umetniških izdelkov z lepo zbirko knjig in pisem. Posebno znamenita je dvorna cerkev s spomeniki iz dōbe umetnostij, ki so cvetele pod imenom „renaissance“ (preporod). V Inomostu vidiš s spomeniki olepšano nadgrobje cesarja Maksimilijana I., vzlasti sluje tū 24 mramornih tabel, ki kažejo v izboknenih podobah dela cesarjeva in pa 28 velikanskih bronastih kipov, podobe pradedov cesarja Maksimilijana in drugih kršćanskih vitezov. —

Pobožni junak Andrej Hofer, višji poveljnik Tiroleev 1809. l., počiva v tej cerkvi. — Na gori Isel pri Inomostu so bile 1809. l. v dan 12. aprila, 29. maja in 13. avgusta krvave bitke, v katerih so se Tirolei prav pogumno obnašali za cesarja Franca ter so potrebili sovražnike iz dežele. Martinova stena blizu mesta Inomosta je imenitna za to, ker je ondū, kakor se pripoveduje, cesar Maksimiljan I., streljaje divje koze, zašel bil v največjo nevarnost, iz katere

pa je bil srečno otet.

Tiroleci so krepak, jako pogumen in pobožen narod. Nek poseben slog imajo v stavbah. Tirolsko kmečko poslopje poznaš takōj po vnanjem lici. Malo ne vsaka hiša ima nad glavnimi vrati lep in kaj okusno izdelan hodnik, s katerim se človeku pročelje tirolskih kmečkih

hiš na prvi hip prikupi. — Omeniti nam je še, da je živinoreja pri Tiroleih na jako visokej stopinji, ker ima dežela travnatega sveta skoraj petkrat toliko kolikor oralne zemlje. Zatorej imajo Tiroleci najlepšo govejo živino, ki slovi po vsem našem cesarstvu.

Tirolsko deželo je pridobil Rudolf IV., ustanovnik imenovan. Odstopila mu jo je grofinja Margarita Širokoustna 1363. l., kar so tudi tirolski stanovi v Bolzanskem miru (11. septembra 1363. l.) odobrili. Pridobitev tirolske dežele je bila najvažnejša dogodba za naše cesarstvo pod vladarstvom Rudolfa IV., ki je ustanovil dunajsko vseučilišče (1365) in začel zidati imenitno stolno cerkev sv. Štefana, ki je s svojim krasnim stolpom še danes največji kras dunajskega mesta.

Glavni kraj na Predarelskem je Bregenc ob bodenskem jezeru ne daleč od Gebhardske gore, na katerej se je porodil sv. Gebhard in raz katero je najlepši razgled na bodensko jezero, njegovo obrežje in bližnje švicarske gore.

Pravična kazen.

Bilo je pred kakimi štirinajstimi dnevi. Solnce je sijalo, sneg se je tajal in prijetna gorkota je izvalila marsikakega dečka od peči venkaj na cesto. Pred Blaževčevo hišo se igrata in skačeta tega popóludne Blaževčev Tonček in sosedov Janezek. Ljudje govore, da sta ta dva dečka največja poniglavca v vasi. Kdor ju je videl istega popóludne, rekel bi, da je resnica.

Živa sta bila kakor samo živo srebro. Najpred sta skopala pred hišo jarek, da se je odtekala voda, ki je kapala od strehe. Ob tem potočiči sta naredila mostove, sozidala mline in žage, in ob konci hiše zgradila vodi pot, da ni mogla dalje: tu je bilo njuno jezero.

Naveličavši se tega dela, prinese Tonček lopar, s katerim devajo mati kruh v peč, ter začne odkidavati snežene kupe, ki so ležali po tleh.

Janezek pa hipoma od veselja poskoči; nekaj novega mu je šinilo v glavo. „Veš kaj, Tonček,“ zavpije, „narediva moža! Tacega velicega narediva!“ Pri zadnjih besedah raztegnil je svoji roki, kolikor je mogel na široko.

Sklep storjen — mož narejen. V kratkem času je stal snežen mož pred hišo. Mesto rok sta mu vtaknila dve poleni, klobuk pa mu je dal Tonček — svojega starega, katerega so mu oče lani ob sejmu kupili.

Ali vse to dozdaš še ni bilo nič hudega.

Na klopi pred hišo je sedel stari Matevzelj.

Kdo pa je ta Matevzelj?

Velik siromak je. Pred letom 1859. je bil krepak mož. Tisto leto pa so ga poklicali na vojsko. V bitki je bil hudo ranjen in pozneje so mu v bolnici odrezali nogo. Naredili so mu drugo — leseno. Zdaj živi v naši vasi. Dokler je mogel, delal je kaj lahkega, ali zdaj ne more več. Lasje so mu osiveli, telo se mu trese — in lesene noge ne more več tako trdno postavljati, kakor nekdaj. Bog in dobri ljudje skrbé zanj, da se preživi.

Tisti popóludne je sedel — kakor pravim — pred Blaževčevo hišo. Glava mu je visela navzdol, leseno nogo je stegnil pred-se in molče zrl v živa dečka, ki sta skakala pred njim. Tú pa tam zatemí mu okó, misli si: srečna vidva, ki imata tako urne noge, kakor srna v gozdu. Tudi jaz sem bil včasí čil in poskočen — ali zdaj. . .

Misli so mu zastale; bili so to bridki spomini.

Dečka se za Matevzlja ne zmenita; saj imata pred sebjó drugega moža. Kako je lep, kako velik, kako debel; smehú ni konca ni kraja.

Ali sneženi mož je gluha in mutast; ne sliši in ne vidi.

„Ne boš nič govoril?“ zavpije Tonček, „čaj, čaj, te pa bova!“

„Dajva ga kamenjati!“ — To izrekši pobere kepo snega na tleh in jo vrže vanj. Janezek stori takisto.

Hitro pade prva roka, čez malo časa druga; zdaj nos . . . zdaj brada . . . zdaj glava . . . v kratkem ni več sneženega moža — bil je kamenjan.

Neporedna dečka se zdaj jameta kepati mej sebjó. Pa tudi Matevzeljev obnošen in zakrpan kožuh je moral občutiti hudomušnost Blaževčevega Tončka in sosedovega Janezka.

Ko je priletela prva kepa, povzdignil je Matevzelj glavo, ali izpregovoril ni ničesar.

Kmalu prileti druga . . . tretja.

Starček reče tiho: „Ali ne bodeta pri miru?“

Toda lepa beseda je bila bob v steno pri neporednih dečkih. — Z žalostjo gleda hromi starec, kako je razposajena ta mladina. Ko pa le ne jenja Tončkova nagajivost, povzdigne Matevzelj svojo grčasto palico, kakor bi ga hotel udariti.

Nagajivca se mu posmehujeta; saj dobro vesta, da ju ne more zadeti.

„Le smijajta se neporedneža,“ grozi se starček, „ali se ne bojita kazni božje, ker tako grdo delata s starim človekom. Tudi jaz sem bil svoje dni vesel in sem skakal, pa ljudi sem pustil pri miru. Bog je v nebesih in njegova roka vaju lahko zadene — — vesta!“

„Ali se ne bojita kazni?“ ponavlja starček s tresočim glasom in desnica se je še bolj krepko oprijela berгле.

„Hr-r-r-um! Hrrum!“ zagrmi nakrat pred hišo in obupajoč klic se razlega daleč tjà po vrtu. Kaj je to bilo? —

Oj grôza! Sneg je zdrsnil s strehe.

Tončka je podsulo; Janezek pa leži na tleh. k sreči je skočil nekoliko v stran, da ga ni zadela vsa sila težkega snegá, ki se je vsled toplote ogrel na strehi in zdrsnil pod kap.

Blaževčevi hitro pritekó pogledat, kaj se je zgodilo. Ko vidijo nesrečo, ne premišlujejo, kaj jim je storiti; z rokami in lopatami razkopavajo sneg. V malo trenotkih dobé Tončka izpod snega.

Ali vstati ni mogel. Zdrobilo mu je nogo, zato so ga morali nesti v hišo. Trpel je hude bolečine.

Urno pokličejo zdravnika. Zdravnik preišče rano. Ko ga oče v velikih skrbéh vprašajo, če se je Tonček hudo pokvaril, odgovori zdravnik: „Zacelilo se bode sicer, ali hrom bode ostal vse svoje žive dni.

Takó je prišel Blaževčev Tonček v nesrečo. Zadela ga je pravična kazen božja. Sam je postal hrôm, ker je dražil starega in hromega Matevzlja.

A vi, otroci, spoštujte stare ljudi! Zapomnite si, da še zmirom Bog lahko tako kaznuje, kakor je kaznoval tistih dvainštirideset otrok, ki so dražili proroka Elizeja.

Hotenski.!

Mar i j a.

Kapelica lična
Na gričku stoji,
V njej mati se Božja,
Marija časti.

K njej ljudstvo prihaja
Od daleč okrog;
Rešenja jo prosi
Iz bridkih nadlog.

In Mati presveta
Poslušá prošnjé,
Ter vsacemu pómoč
Tolažbo dájé.

„Janko Zagorski.

Iz gozda domóv.

(Slika iz kmečkega življenja.)

ekaj dni sèm izprevrгло se je vreme. Poprej je bilo oblačno in snežilo je neprenehoma, a nekega večera se je ujasnilo in drugo jutro smo vstali na — zmrzlo.

„Ne vem, kakó in kaj bomo danes?“ rekó oče, prišedši iz skednja, kjer so rezanico rezali, premerivši hišo dvakrat gori in doli. — „Z živino ne kaže hoditi v gozd. Zmrzlo je po tleh in trdo kakor rog, a voliča nista podkovana . . .“

„Oče, s sanmi pojdiva po drv,“ svetoval je pastir Jože.

„Saj bi res tako še najbolje bilo,“ pritrdijo mu oče.

„Le, le, — in jaz vama pridem naproti do mosta,“ pristavim še jaz.

„Sam ne bodeš znal,“ zavrnejo me oče. „Če grem jaz sam s sanmi naprej, vidva z Jožo mi pa prideta naproti, — takó bi vže bilo.“

„Dobro, dobro, pa bodi takó!“ vzkliknem jaz radostno in obveljalo je.

Takoj po zajutreku otidejo oče s sanmi v Razkovec. Okolo jednajste ure pa jim greva z Jožo naproti.

Solnce je stalo precej visoko na nebu, a moči le ni imelo nikake; po tleh je jelo sicer malo odjenjavati, ali mraz je bilo vender le dovolj.

Vže sva srečala z Jožo mnogo sani, vže sva imela za seboj Razkovški most, — a očeta le še ni bilo od nikoder. Še le v Kladi sva jih srečala.

„Pa sta daleč prišla, daleč,“ pozdravili so naju, ustayivši se ter obrisavši si pot raz čelo. — „Kdaj pa sta šla z doma?“

„Proti jednajstej.“

„In zdaj bo ura?“

„Poludanji vlak je ravno oddrčal preko mosta. — Pot ni slab, kaj?“

„Pač, malo prepolzek je. Da nimam dolgih lednikov v črevljih, ne mogel bi se kaj varno prestopati. — No, sedaj se pa kar vsak na jedno stran spravita in dobro pahnita, da bodemo poprej domá. Kadar pridemo do kakega klanca, stopita na krivini in dobro se držita, da vaju ne vrže raz sani. — Hajdimo!“

In šli smo. Jaz in Joža sva porivala, kolikor sva mogla, oče so pa vlekli. — Dobro je šlo.

Juhé! — Zdaj ugledamo prvi nizdol. — Železni klanec.

Z Jožo si kar namežikneva, češ: tam-le bode nekaj za naju. — Prispeli smo do klanca. „Zdaj se pa le dobro primita!“ opomnejo naju oče še jedenkrat. Potem sedejo, primejo ojnici navskriž, zastavijo nogi in — poženó . . . Ej, kako je šlo! Kar sapo je jemalo. Jaz in Joža sva se smijala, ukala in vriskala, da se je razlegalo daleč na okrog. Oče pa so „rajsali“, da jim je sneg izpod nog frčal na vse strani. Pač škoda, da se ni vlekli klanec celó do doma, in da je bila ta krasna vožnja tako kmalu pri kraji. — Kakor bi trenil, bili smo pod klancem in hajd! — zdaj si se peljal, zdaj pa zopet dalje pelji.

Šli smo dalje. Jaz in Joža porivava, da nama kar pot stopa na čelo. A kaj to, saj se tolaživa s tem, da je do doma še nekaj klancev, po katerih ne bode treba porivati, — marveč peljala se bodeva lepo složno in prav po gosposki . . . In res, kmalu dospemo do drugega klanca. Tu je šlo takisto, kakor prvič: prav

veselo in izvrstno. Ali čujte! — v tretjem klanec imeli smo nesrečo. Strmejši je bil od drugih. — Zato so vrgli oče vrhu klanca okolo obeh krivin verigo zavornico, da bi prehitro ne drvilo. Potem pa zopet sedejo spredaj, jaz in Joža se pa vstopiva na krivini in jelo je dričati, da je bilo veselje.

Sredi klanca pa se veriga pod krivino tako čudno premakne, da se sani zaobrnejo ter z zadnjim koncem v stran zavijó. „Joj! joj!“ vzklikneva z Jožo . . . Očeta je vrglo v stran, jaz in Joža pa sama odskočiva in sani so divjale naprej . . .

„Vse se bode razbilo, oče,“ dejal je Joža ves prestrašen. — In res bi se bilo, da se niso sani poprej preobrnila, predno so priletele v stranski plot.

„Ti šmencana stvar, ti,“ zagodrnjali so oče sani privzdigovaje. „No, pa da se le ni vse razbilo in rasonégalo. Hvala Bogu, da smo blizu doma. Haló, fanta, le pahnitá zopet, da bomo poprej domá!“

In dobro sva pritisnila, takó, da smo bili v polu ure vže domá pri gorkejši peči.

—m—

Kako Nubijani krokodile lové.

Nubijani sicer niso ravno junaki, a vender znajo loviti krokodile, katerih je pri njih jako veliko, na prav drzen način. Dielitz, ki je potoval po Nubiji, slišal je bil o tem in vprašal nekdanj kmeta, ki je stanoval blizu brega reke, ali si upa ujeti krokodila. Smijoč se odgovori kmet, da to ni ravno tako težavno. Obljubi mu toraj plačila, če mu pokaže kakó. Kmet hitro zakolje mladega prašiča, nabode ga na kolec, ošpičen na obeh koncih. Na sredo kolca priveže železno verigo kakih osem do deset črevljev dolgo in priveže za njo dolgo vrv. S prašičem in dvema sulicama stopi v čoln. Malo korakov od nas vrže prašiča v reko. Z brega smo ga gledali.

Še ni bila pretekla minuta, kar se pokaže strašno žrelo krokodilovo, zgrabi prašiča ter izgine. V tem času bil je privezal Nubijan vrv za čoln in tudi sulici na vrvi. Požrešna žival je bila požrla prašiča, ali kolec jej je bil obtičal v želodec, vlekla je toraj čoln sem ter tja, zdaj na to, zdaj na óno stran reke. Kolec v želodec jo je nadlegoval, zato se spne iz vode. A Nubijanec jej vrže sulico v trebuh in jo potegne za vrvičo zopet k sebi. Ranjen krokodil se je bil skrtil v tem zopet pod vodo. A komaj se prikaže, zopet ga zádene sulica. Jedenkrat ostane skoraj pol ure pod vodo. Kasneje pa je prihajal na površje večkrat sopst, žrelo je imel vedno na stežaj odprto, kakor bi iskal sape.

Ali vedno nove rane so ga zadevale, kri je rudečila vže reko, žival je vlekla vže komaj čoln za seboj. V tem hipu še krepko potegne in zmaje čoln tako hudo, da se prekucne Nubijan v vodo. Ali spretno zleze zopet v čoln in nadleguje nasprotnika še dalje. Tako je šlo malo ne poldrugo uro, dokler ni žival opešala takó, da jo je lovec mogel voditi, kamor koli je hotel. Priveslá torej na suho, skoči na kopno in hitro priveže konec vrvi za drevo. Kmalu je bil usmrtil krokodila s sulico popolnoma.

Ko mu plačam pogojeno plačilo, reče mi smijoč se, da bi lovil rad vsak dan tako, ko bi le našel gledalcev, ki bi ga plačevali. Po „Dielitz-u“ Fr. Hubad.

Listje in cvetje.

Drobtine.

pokrajinah občę spořtovanı monsignore

Andrej Einspieler,

častni kanonik sv. Očeta, knezoškofijski duhovni svetovalec, zlatomařnik, dořluř. c. kr. profesor viřje realke v Celovci, deželni poslanec in častni občan mnogih slovenskih občın itd. itd. v 75. letu svoje dčbe.

Kaj je bil rajniki Andrej Einspieler slovenskemu narodu sploh, in kaj še posebno korořkim Slovencem, prinesli bodemo kasneje jedenkrat v njegovem životopisu. Za danes samo toliko, da je bil plemeniti pokojnik izvanreden prijatelj tudi slovenske mladini, ki je krepko podpiral vsako podjetje v prospeh ljudske izomike. Vsa leta, kar izhaja naš list, bil mu je zvest naročnik na štiri iztise. Ž njim je tedaj tudi naš „Vrtec“ izgubil zdatno gmotno podporo. Bodi mu hvaležen spomin ohranjen v našem listu in v sreih mladine slovenske. Bog mu daj večni mir in pokoj!

Pametnice.

- * Ne kradi nikdar in ne laži
Pořtenot svojo vedno kaži.
- * Moliti vedno je lepó,
Greřiti pa najhujše zló. —
- * Kakor na vodi pęna hitro zgıne,
Takó mladost nam naša naglo mine.
- * Ne bodi ponosen na svoje teló
In njega čarobno lepóto,
Le hip zadostuje in tvoje teló
Te vrže v največjo sramóto.

A. Pin.

Sneg.

„Glejte, mati! kaj je tó,
Lepo, belo in mehko;
In od kod to pride k nam
Je li znano to vže vam?“

„V zraku kósmę létajo,
Tú na zemljo pádajo,
Kakor belo pérjičę
Mehke so, a gorke ne.

To snežinke mrzle so,
Padejo na plan, goró,
Krilo belo naredę,
Sneg mu pravijo ljudję.

Vzdiga se meglıca v zrak
In napravi se oblak,
Kaplje v zraku zmrznejo
Ter na zemljo padajo.“

Tako mati djali so,
In pristavili še to:
„Bog vse modro ustvaril je
Naj ga vse stvari častę!“

Zdravko.

Prigovori.

- * Kakerřno življenje, taka smrt.
- * Živi prostó, doživıř let stó.
- * Smrt je slepa, od kraja pobira, nič ne izbira.
- * Ako bi sirot ne bilo, řarko solnee ne bi svetilo.
- * Siromařtvo je mati zdravja.
- * Mej dobrimi sosedi dobro řiveti, dobro umreti.
- * Rahla beseda srd utolaži.
- * Kdor se Boga boji, na trdnej skali stojı.
- * Kogar Bog krotı, za nebesa ga zori,
- * Čednost je Bogu in ljudem ljuba.
- * Kdor se dela boji, slabo obstojı.
- * Zunaj lepota, znotraj praznota.
- * Kdor dolgo leži, se ga slama drži.

Demant.

(Priobčel J. D. Žirovski.)

```

a
a a a
a a a a
a a b b c c c
e č d d e e e e
e f f i i i i j j l
l m n n n n o o
p p p r r r r
r r t t u
u v v
v
    
```

Zamenjajte pismena v tem demantu takó med sebjó, da se bode čitalo v 11. vrstah 11 besed od leve na desno; a srednja, rekše 6. vrsta naj se čita tudi od zgoraj nizdolu po sredi posamičnih besed.

Besede naj značijo: 1. soglasnik; 2. stvar, ki je pri vsakej hiši potrebna; 3. del človeške glave; 4. del hiše; 5. ptico, ki v naših krajih prebiva; 6. imé in priimek slovečega pisatelja slovenskega; 7. imé naroda, v daljnem delu sveta bivajočega; 8. poslopje, v katerem se naravne moči uporabljajo; 9. divjo žival v ameriških pragozdih; 10. stvar, ki jo v vsakej hiši najdete; 11. soglasnik.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Nove knjige in listi.

* Dom in Svet. Zabavi in pouku. — Tako je naslov novemu slovenskemu listu za našo slovensko mladino, kateremu je izdajatelj, lastnik in urednik dr. France Lampe; tiska ga „Katoliška tiskarna“ v Ljubljani. List izhaja po jedenkrat na mesec na celej polji in stoji za vse leto 1 gld. 60 kr.; za pol leta 80 kr. Uredništvo in upravnništvo je v Marijanišči. Nadejamo se, da najde obilo duševne in gmotne podpore.

Rešitev briljanta in odgonetka uganke v 1. „Vrtčevem“ listu.

Rešitev briljanta:

```

A
E m a
s r e č a
A m e r i k a
g l i n a
o k o
a
    
```

Prav so ga rešili: Gg. Ant. Petelin, duh. pom. v Tomaji; Eg. Fux v Šempetru; Jak. Inglič v Idriji; M. Rant, naduč. na Dobrovi; Jos. Budal, učitelj v Gergarji (Gor.); Ign. Rozman, učitelj in Jan. Hafner, org. v Mošnjah; Tone Porekar, učitelj v Ptujji; J. D. Žirovski v Ljubljani; Al. Vakaj, pri sv. Ani v slov. goricah (Štir.); Alek. Dimitri v Ljubljani; Gr. Krek ml., dijak v Gradeči; Ljud. Kurent in Svoimir Krajnc v Mariboru; Bož.

Tomšić, Viljem Ledenik, Drag. Lavrič in Fr. Vončina, dijaki v Ljubljani; J. Kersnik in Oskar Vidic, realca v Ljubljani; Fr. Arh, Mil. Gustin, Jan. Kranjec in Jan. Zajec, dijaki v Rudolfovem; Konrad Pollak, dijak v Kranji; Bogumil Kosér, učenec v Idriji; Ant. Koša, učenec pri sv. Tomaži pri Vel. nedelji (Štir.); Emil Sinko, učenec v Središči; Fel. Bénédek, uč. v Planini; Rud. Cepuder, uč. v Liti; Fr. Brdnik in Jak. Pavlič, učenca pri sv. Venčesu (Štir.); Jan. Stojon, Cezar Kartán, Jer. Sivka, Neža Dobovišek, Iv. Krajnc, K. Krajnc, Než. Jošt, Než. Mlakar, K. Luboj, Fr. Gajšek, Jul. Rajtmaier, L. Čretnik, M. Moškotav, Fr. Leskovšek in Milči Jare, učenci in učenke v Št. Jurji ob juž. žel. (Štir.) — Apolonija Fatur in Emilija Thuma v Postojini; Ivana Leben v Horjulju; Katika Kurent v Mariboru; Lóli Pollak v Kranji; Mici Račič na Čateži; Anka Gustin v Metliki; Sofija Vilhar v Vel. Žabljah; Nežica Klinec na Dobrni (Štir.); Mici Ledenik v Ljubljani; Tinca in Minka v Ljubljani; Ema Sufaj v Vel. Laščah; Mici Bénédek v Planini; Ema in Mar. Gantar na Studencu; Ant. Brdnik, Marijca Bodoko, Mica Jesenek, Julika Žrjav in Mici Tomažič pri sv. Venčesu (Štir.)

Odgonetka uganke: **Maček.**

Uganili so jo: Gg. Egidij Fux v Šempetru; Jak. Inglič v Idriji; Greg. Krek ml. v Gradeči; Blaž Brdnik pri sv. Venčesu (Štir.) — Sofija Vilhar v Vel. Žabljah; Tinca in Minka v Ljubljani; Terez. Vavpetič in Micika Zupančič v Ptujji.

Prošnja.

Vse óne častite naše stare gg. naročnike, ki se na „Vrtce“ še niso naročili, pa nam tudi prvega lista niso vrnil, prosimo najuljudnejše, da bi nam svoje gmotne podpore ne odtegnili, ter bi nam skoraj poslali naročnino, da bomo znati, pri čem da smo. Denasnjo drugo „Vrtčevo“ številjo pošljemo še vsem starim naročnikom, a tretjo samo ónim, kateri se tekom tega meseca z denarjem na naš list naročé. Na dopisnice ne jemljemo nobenega ozira, ker nas žalostne skušnjé učé, da niso verodajne. Velika je izguba, ki jo imamo vsled takih dopisnic pretečenega leta; mi smo list pošiljali redno vse leto, a zaostale naročnine nimamo niti danes še v rokah!

Uredništvo in založništvo „Vrtčevo“.

Listnica. Gg. „Anonymus:“ Kar se naroče tiče, glejte našo denasnjo „prošnjo“, kar se pa tiče poslanih nam stvari, ostanemo še vedno pri tem, kar vam smo vže pred leti pisмено odgovorili. — J. B. v Lj.: Pride na vrsto! — A. Ž. na G.: Vašim pesencam bi treba še pile; kar se bode dalo, storili bódemo radi in priobčili vse, kar je dobrega zrna. — J. Z. v N.: Vaših spisov imamo vže veliko števil, ali pesencam bi treba še poprave. — G. P. v M.: Naročnina se naprej pošilja; z dopisnicami se ne naročuje. Tudi mi ne dobimo na golo dopisnico niti podob niti papirja za „Vrtce.“ — Mnogim drugim našim sotrudnikom: Poslanih spisov še nismo utegnili pregledati; kar bode dobrega zrna in za našo mladino primernega, vse pride na vrsto.

„Vrtce“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčevo“, mestni trg, št. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdajatelj, založnik in urednik Ivan Tomšić. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.